KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 46.178/1
VAN 26 MAART 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 11 maart 2009 door de Minister van KMO's en Zelfstandigen verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 augustus 2007 genomen in uitvoering van artikel 6 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen en tot opheffing van het Regentsbesluit van 23 augustus 1948 genomen in uitvoering van artikel 6 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen", heeft het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET ONTWERP

Artikel 6, eerste lid, van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen bepaalt dat de statuten van die verenigingen (en de bijlagen) moeten worden ingediend bij de minister die de middenstand onder zijn bevoegdheid heeft, die aan de directie van het Belgisch Staatsblad een akte toestuurt met het oog op bekendmaking. De beroepsvereniging geniet rechtspersoonlijkheid vanaf de tiende dag volgend op de bekendmaking van de akte (artikel 6, vijfde lid, van de wet van 31 maart 1898).

Luidens artikel 6, vierde lid, van de wet van 31 maart 1898 worden de vorm waarin en de voorwaarden waaronder de akte wordt bekendgemaakt en de statuten worden ingediend, vastgesteld bij koninklijk besluit. Aan die bepaling is uitvoering gegeven bij het koninklijk besluit van 17 augustus 2007 genomen in uitvoering van artikel 6 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen en tot opheffing van het Regentsbesluit van 23 augustus 1948 genomen in uitvoering van artikel 6 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen, dat nog niet is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Volgens artikel 1, eerste lid, van dat koninklijk besluit van 17 augustus 2007 richt iedere beroepsvereniging, die rechtspersoonlijkheid wenst te genieten, te dien einde een verzoekschrift tot de minister die de middenstand onder zijn bevoegdheid heeft, samen met een exemplaar van de statuten en de bijlagen. Volgens het derde lid van hetzelfde artikel worden het verzoekschrift en de bijlagen elektronisch ingediend volgens de nadere regels vastgesteld door deze minister.

Het om advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe een overgangsregeling uit te werken waarbij het verzoekschrift vooralsnog, in afwachting dat de elektronische verwerking gerealiseerd is, per gewone post moet worden ingediend (zie de artikelen 2 tot 6 van het ontwerp). Een koninklijk besluit van 28 september 2008 [(1)], dat hetzelfde oogmerk had doch niet is bekendgemaakt en derhalve niet in werking is getreden, wordt ingetrokken (artikel 7). Bovendien wordt de regel ingevoerd dat de kosten van de

---

(1) Koninklijk besluit van 28 september 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 augustus 2007 genomen in uitvoering van artikel 6 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen en tot opheffing van het Regentsbesluit van 23 augustus 1948 genomen in uitvoering van artikel 6 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen.

.../...

bekendmaking in het Belgisch Staatsblad ten laste van de beroepsvereniging zijn (artikel 1, 2/).

RECHTSGROND

1. Het ontwerp vindt in hoofdzaak rechtsgrond in artikel 6, vierde lid, van de wet van 31 maart 1898.

2. Luidens artikel 1, 2/, van het ontwerp (ontworpen artikel 1, vierde lid, van het koninklijk besluit van 17 augustus 2007) komen de kosten van de bekendmaking van de ministeriële akte in het Belgisch Staatsblad ten laste van de vereniging. Het artikel komt erop neer dat een retributie wordt bepaald voor het verlenen van een bepaalde dienst door de overheid.

Op grond van artikel 173 van de Grondwet is voor het invoeren van een retributie een wettelijke machtiging vereist. Dergelijke machtiging ontbreekt. De ontworpen bepaling dient derhalve te worden weggelaten.

VORMVEREISTEN

Uit de aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, voorgelegde stukken blijkt niet dat advies is gevraagd aan de Inspectie van financiën, noch dat het begrotingsakkoord is ingewonnen.

Het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole bepaalt:

- artikel 5:

> "Aan de voorafgaande akkoordbevinding van de Minister tot wiens bevoegdheid de begroting behoort worden voorgelegd ... de ontwerpen van koninklijk besluit ...:
> 1/ ...;

2/ waardoor, rechtstreeks of onrechtstreeks, de ontvangsten kunnen worden beïnvloed, ...";

- artikel 14:

"Aan de Inspecteurs van Financiën worden voor voorafgaand advies voorgelegd :
1/ ... de ontwerpen van koninklijk ...:
a) ...;
b) die aan de Ministers tot wier bevoegdheden de begroting en het algemeen bestuur behoren worden voorgelegd;".

Indien artikel 1, 2/, van het ontwerp, dat betrekking heeft op de kosten van de bekendmaking, behouden blijft, zal over het ontwerp het advies van de Inspectie van financiën dienen te worden ingewonnen en zal het begrotingsakkoord moeten worden gevraagd. Die bepaling beïnvloedt immers de ontvangsten.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

In het eerste lid van de aanhef dient te worden geschreven: "..., artikel 6, vervangen bij het regentsbesluit van 23 augustus 1948 en gewijzigd bij ...".

Artikel 1

Artikel 1, 1/, van het ontwerp strekt ertoe in artikel 1, derde lid, van het te wijzigen koninklijk besluit een verwijzing toe te voegen naar de overgangsregeling die voorlopig toepassing dient te krijgen, in afwachting van het tot stand komen van de elektronische verwerking. Het is ongebruikelijk en ook af te raden om in de definitieve regeling een link te leggen met de overgangsregeling die uiteraard slechts uitwerking krijgt in afwachting van de activering van de definitieve regeling.

Artikel 8

Luidens artikel 8 van het ontwerp zal de regeling in werking treden op de dag waarop het besluit in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt. De gemachtigde verantwoordde die optie als volgt:

> "In deze tekst werd de termijn van 10 dagen niet vermeld gezien de hoogdringendheid omdat de wet van 15.09.2006 nog steeds niet werd voorzien van uitvoeringsbesluiten en dat de aanvragen tot publicatie blijven stijgen.
>
> Bovendien is er momenteel een juridisch vacuüm, beroepsverenigingen die overeenkomsten wensen aan te gaan worden gevraagd hun publicatie te tonen, wat ze niet kunnen, wat thans leidt tot onzekere juridische toestanden.
>
> Evenwel kan uiteraard deze tekst worden aangepast, wat uiteraard weer tot ruime vertraging zal zorgen met meer rechtsonzekerheid tot gevolg".

Het koninklijk besluit dat wordt gewijzigd, is evenwel nog niet bekendgemaakt in het Staatsblad. Het bevat geen bepaling tot inwerkingtreding, zodat het in werking zal treden tien dagen na de bekendmaking ervan.

Gelet daarop, verdient het aanbeveling om artikel 8 te schrappen en beide besluiten op dezelfde dag in het Staatsblad bekend te maken.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX, M. TISON,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. G. SCHEPPERS, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 46.178/1
DU 26 MARS 2006

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre des PME et des Indépendants, le 11 mars 2009, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 17 août 2007 pris en exécution de l'article 6 de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles et abrogeant l'arrêté du Régent du 23 août 1948 pris en exécution de l'article 6 de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles", a donné l'avis suivant:

PORTÉE DU PROJET

L'article 6, alinéa 1er, de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles dispose que les statuts des unions (et leurs annexes) doivent être déposés auprès du ministre qui a les Classes moyennes dans ses attributions, lequel communique un acte à la direction du Moniteur belge, aux fins de sa publication. L'union jouit de la personnification civile le dixième jour après celui de la publication de l'acte (article 6, alinéa 5, de la loi du 31 mars 1898).

En vertu de l'article 6, alinéa 4, de la loi du 31 mars 1898, la forme et les conditions de publication de l'acte et du dépôt des statuts sont déterminées par arrêté royal. Il a été pourvu à l'exécution de cette disposition par l'arrêté royal du 17 août 2007, pris en exécution de l'article 6 de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles et abrogeant l'arrêté du Régent du 23 août 1948 pris en exécution de l'article 6 de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles, arrêté qui n'a pas encore été publié au Moniteur belge.

Selon l'article 1er, alinéa 1er, de cet arrêté royal du 17 août 2007, toute union professionnelle qui désire bénéficier de la personnalité civile adresse une requête à cette fin au ministre qui a les Classes moyennes dans ses attributions et y joint un exemplaire des statuts et de leurs annexes. Selon l'alinéa 3 du même article, cette requête et les annexes sont introduites électroniquement conformément aux modalités fixées par ce ministre.

Le projet soumis pour avis a pour objet d'élaborer un régime transitoire afin qu'il soit encore possible, dans l'attente de la mise en place du traitement électronique, d'introduire sa requête par courrier simple (voir les articles 2 à 6 du projet). Un arrêté royal du 28 septembre 2008 (1), qui avait le même objet mais n'a pas été publié et n'est dès lors pas entré en vigueur, est retiré (article 7). En outre, le projet instaure le principe que les frais de la publication au Moniteur belge sont à la charge de l'union professionnelle (article 1er, 2/).

---

(1) Arrêté royal du 28 septembre 2008 modifiant l'arrêté royal du 17 août 2007 pris en exécution de l'article 6 de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles et abrogeant l'arrêté du Régent du 23 août 1948 pris en exécution de l'article 6 de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles.

.../...

FONDEMENT JURIDIQUE

1. Le projet trouve essentiellement son fondement juridique dans l'article 6, alinéa 4, de la loi du 31 mars 1898.

2. Selon l'article 1er, 2/, du projet (article 1er, alinéa 4, en projet, de l'arrêté royal du 17 août 2007), les frais de la publication de l'acte ministériel au Moniteur belge sont à la charge de l'union professionnelle. L'article revient à prévoir une rétribution pour un service déterminé rendu par l'autorité.

Eu égard à l'article 173 de la Constitution, l'instauration d'une rétribution doit être autorisée par la loi. Faute d'une telle autorisation, il s'impose par conséquent d'omettre la disposition en projet.

FORMALITÉS

Il ne ressort pas des pièces soumises au Conseil d'État, section de législation, que l'inspection des finances a été consultée, ni que l'accord budgétaire a été demandé.

L'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire dispose:

- article 5 :

> "Sont soumis à l'accord préalable du ministre qui a le budget dans ses attributions ... les projets d'arrêté royal ... :
> 1/ ...,
> 2/ qui sont directement ou indirectement de nature à influencer les recettes ...";

- article 14:

> "Sont soumis, pour avis préalable, aux inspecteurs des finances :
> 1/ ... les projets d'arrêté royal ... :
> a) ...;
> b) qui sont soumis aux ministres qui ont le budget ou l'administration générale dans leurs attributions;".

En cas de maintien de l'article 1er, 2/, du projet, qui concerne les frais de publication, il faudra soumettre le projet à l'avis de l'inspection des finances et demander l'accord budgétaire, dès lors que cette disposition influence les recettes.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

Au premier alinéa du préambule, on écrira: "..., l'article 6, remplacé par l'arrêté du Régent du 23 août 1948 et modifié par ...".

Article 1er

L'article 1er, 1/, du projet entend compléter l'article 1er, alinéa 3, de l'arrêté royal dont la modification est envisagée, par une référence au régime transitoire qui doit être appliqué dans l'attente de la mise en place du traitement électronique. Il est contraire à l'usage, et même déconseillé, qu'une règle définitive renvoie au régime transitoire qui, par nature, n'est mis en oeuvre qu'en attendant la mise en application de la première.

Article 8

Selon son article 8, le projet entrera en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge. Le délégué a justifié ce choix comme suit:

> "In deze tekst werd de termijn van 10 dagen niet vermeld gezien de hoogdringendheid omdat de wet van 15.09.2006 nog steeds niet werd voorzien van uitvoeringsbesluiten en dat de aanvragen tot publicatie blijven stijgen.
>
> Bovendien is er momenteel een juridisch vacuüm, beroepsverenigingen die overeenkomsten wensen aan te gaan worden gevraagd hun publicatie te tonen, wat ze niet kunnen, wat thans leidt tot onzekere juridische toestanden.
>
> Evenwel kan uiteraard deze tekst worden aangepast, wat uiteraard weer tot ruime vertraging zal zorgen met meer rechtsonzekerheid tot gevolg".

L'arrêté royal qui est modifié n'a toutefois pas encore été publié au Moniteur belge. Il ne contient pas de disposition d'entrée en vigueur, si bien qu'il entrera en vigueur dix jours après sa publication.

En conséquence, il est recommandé de supprimer l'article 8 et de publier les deux arrêtés au Moniteur belge à la même date.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. RIGAUX, M. TISON,	assesseurs de la section de législation,
Madame	A. BECKERS,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme G. SCHEPPERS, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER, LE PRÉSIDENT,

A. BECKERS M. VAN DAMME